

Aan

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-Gravenhage

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
15 januari 2007	06-EZ-B-45	ET/EM / 7005648	

Onderwerp

Verdere uitvoering van de Wet onafhankelijk netbeheer

Op verzoek van de vaste commissie voor Economische Zaken doe ik u deze brief toekomen over de verdere uitvoering van de wet van 23 november 2006 tot wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet in verband met nadere regels omtrent een onafhankelijk netbeheer (Stb. 614) (verder: Wet onafhankelijk netbeheer) met name op welke manier de vette netbeheerder tot stand gaat komen. Tevens ga ik in op de gestelde specifieke vragen.

Inwerkingtreding

De Wet onafhankelijk netbeheer treedt gefaseerd in werking (Koninklijk besluit van 28 december, Stb. 2007, 13). In het inwerkingtredingsbesluit is bepaald dat de wettelijke eisen die verband houden met de totstandkoming van de vette netbeheerder met ingang van 1 juli 2008 van kracht worden. Dit betekent dat de geïntegreerde energiebedrijven zullen moeten gaan reorganiseren om zo een vette netbeheerder te creëren. De vette netbeheerder voert zijn strategische taken zelf uit. Deze taken zijn ingeperkt tot de taken benoemd in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet. Bovendien zijn er extra regels gesteld omtrent de financiering van de netbeheerder en de strijdigheid van taken. Ook heeft de vette netbeheerder de beschikking over de financieringsbron. De huidige praktijk van voornamelijk magere netbeheerders zal niet meer mogelijk zijn.

In het genoemde besluit is dus ook bepaald dat de eis dat de netbeheerder beschikt over de economische eigendom (de financieringsbron) van het net, die reeds in de Elektriciteitswet 1998 en in de Gaswet was opgenomen als gevolg van de Wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet in verband met implementatie en aanscherping toezicht netbeheer (meestal als I- en I-wet aangeduid) met ingang van 1 januari 2008 in werking treedt. Als gevolg van overgangsbepalingen in de I- en I-wet wordt die eis voor reeds aangewezen netbeheerders eveneens met ingang van 1 juli 2008 van kracht. Het creëren van de “vette” netbeheerder is een omvangrijke opdracht, die niet licht opgevat mag worden. In samenwerking met de NMa zal ik dit proces monitoren.

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 30

Doorkiesnummer
070-3797376

Telefax
070-3797841

Hoofdkantoor
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC 's-Gravenhage

Telefoon (070) 379 89 11
Telefax (070) 347 40 81
Email ezpost@minez.nl
Website www.minez.nl

Behandeld door
drs. M.J. Koolen

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

Als gevolg van artikel XIII, tweede lid, van de wet onafhankelijk netbeheer zullen de regionale netbeheerders het beheer van de elektriciteitsnetten met een spanningsniveau van 110 en 150 kV op uiterlijk op 1 januari 2008 moeten hebben overgedragen aan TenneT.

Gestelde vragen

Hierna zal ik ingaan op de gestelde vragen,

- 1. Op welke manier gaat ex artikel 10a Elektriciteitswet 1998 en het analoge artikel van de Gaswet in werking treden?*
- 2. Op welke manier wordt daarbij het economische eigendom overgedragen?*
- 3. Houdt dit niet alleen de feitelijke beschikkingsmacht in over de financieringsbron (het recht op het ontvangen van de transporttarieven), maar ook een feitelijke beschikkingsmacht over het net zelf en de feitelijke aansturing van de medewerkers?*

Zoals ik hiervoor al heb uiteengezet, dienen de huidige netbeheerders met ingang van 1 juli 2008 te beschikken over de economische eigendom van het net. De economische eigendom, zoals gedefinieerd in de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet, is 'het krachtens een rechtsverhouding gerechtigd zijn tot alle rechten en bevoegdheden ten aanzien van een goed, met uitzondering van het recht op levering, en het gehouden zijn om alle verplichtingen ten aanzien van dat goed voor zijn rekening te nemen en daarmee het volledige risico van waardeverandering of tenietgaan van het goed te dragen, zonder dat het goed geleverd is'.¹

De netbeheerder krijgt zelfstandig de beschikking over de financieringsbron en is derhalve financieel niet meer afhankelijk van de moedermaatschappij. De netbeheerder heeft ook de beschikkingsmacht over het net.

Met het verkrijgen van het economische eigendom verkrijgt de netbeheerder alle rechten op het net, behalve het recht van levering. Dit betekent dat de netbeheerder het net juridisch niet kan leveren aan derden. Dit recht blijft achter bij de juridisch eigenaar van het net. Het verkrijgen van de economische eigendom betekent nog niet direct dat de netbeheerder direct meer werknemers zal krijgen of deze zal moeten gaan aansturen. Dit zal wel het gevolg zijn van de creatie van de vette netbeheerder.

Zoals gezegd moet de economische eigendom uiterlijk 1 juli 2008 overgedragen zijn aan de netbeheerder. Dit valt dan samen met de overige eisen rondom de vette netbeheerder. Overdracht van de economische eigendom kan, onder meer, geschieden door middel van een overeenkomst tussen de juridische eigenaar en de netbeheerder, waarbij eerstgenoemde het economisch eigendom overdraagt. De overdracht van de economische eigendom geschiedt tegen verrichting van een tegenprestatie door de netbeheerder, met een gemaximeerde waarde.² De tegenprestatie kan zowel bestaan uit een periodieke uitkering als uit een contant bedrag ineens.

¹ Zie artikel 1, eerste lid, sub aa Elektriciteitswet 1998 en artikel 1, eerste lid, sub u Gaswet

² Zie artikel 10a, derde lid, Elektriciteitswet 1998 en artikel 3b, derde lid, Gaswet

4. Op welke manier wordt verder uitvoering gegeven aan de “vette netbeheerder” als het gaat om het benoemen van de taken die de netbeheerder zelf moet uitvoeren en welke uitbesteed mogen worden?

5. Kunt U de Kamer een nadere uitwerking doen toekomen van de taakverdeling en van de in artikel 16Aa, lid 4 bedoelde ministeriële regeling?

Krachtens de artikelen 16Aa Elektriciteitswet 1998 en artikel 7a Gaswet verricht de netbeheerder de wettelijke taken met een strategisch karakter zelf. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan taken rondom de planning van de netten.³ In het eerste lid van deze artikelen staat aangegeven op welke taken dit betrekking heeft. Om dit te kunnen doen, zal de netbeheerder voldoende gekwalificeerd personeel in dienst moeten hebben. Dit vereist mogelijk een interne reorganisatie binnen het energiebedrijf en/ of het aantrekken van nieuw personeel. Nu zijn er voornamelijk magere netbeheerders die weinig mensen zelf in dienst hebben. De NMa zal toezicht houden op het tot stand komen van de vette netbeheerder.

In het tweede lid van bovengenoemde artikelen staan de taken genoemd die nog wel mogen worden uitbesteed. Deze zijn feitelijk en ondersteunend, zoals het uitvoeren van onderhoud en het aankopen van materialen voor de netten.

Het derde lid van artikel 16Aa Elektriciteitswet 1998 en het derde lid van artikel 7a Gaswet stellen dat ook bij uitbesteding van taken de netbeheerder verantwoordelijk blijft voor de volledigheid en juistheid van de uitvoering en dat bij uitbesteding van taken niet gediscrimineerd mag worden en dat er een overeenkomst tot uitbesteding is, met een kostenberekening voor de werkzaamheden, zodat de NMa goed toezicht kan houden.

In het vierde lid van bovengenoemde artikelen is de mogelijkheid open gehouden om een ministeriële regeling op te stellen omtrent de uitbesteede werkzaamheden door de netbeheerder. Op het moment dat er aanwijzingen zijn dat de gestelde eisen onvoldoende zijn, is er de mogelijkheid om deze ministeriële regeling op te stellen. Gedacht kan hierbij bijvoorbeeld worden aan nadere eisen omtrent de overeenkomsten tot uitbesteding.

6. Kan de regering aangeven op welke manier uitvoering wordt gegeven aan artikel 17 (verbod op concurrentie met derden), artikel 18a (regels financieel beheer, kredietwaardigheid, minimum solvabiliteit) en artikel 17 leden 2, 3 en 4 (verbod strijdige handelingen zoals garantstelling ten behoeve van de holding)

Artikel 17 Elektriciteitswet 1998 en artikel 10b Gaswet

Het is de netbeheerder, of deelnemingen van de netbeheerder, niet toegestaan om activiteiten te verrichten waarmee hij in concurrentie treedt met derden.⁴ Op dit verbod bestaat thans een uitzondering voor het beheren en onderhouden van warmte-, koude-, of waternetten. Deze uitzondering vervalt waardoor de netbeheerder uitsluitend wettelijke

³ Bij kamerstukken 30212, nr. 8 is als bijlage met lijst van taken van de netbeheerder gevoegd, met gespecificeerd welke taken de netbeheerder zelf moet verrichten en welke de netbeheerder mag uitbesteden.

⁴ Zie artikel 17, eerste lid Elektriciteitswet 1998 en artikel 10b, eerste lid Gaswet.

taken op grond van de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet uitvoert. Dit vergroot de transparantie bij het netbeheer en voorkomt dat er interferentie van kosten plaatsvindt tussen verschillende activiteiten van het netbeheer. Hiermee wordt de effectiviteit en de efficiëntie van het toezicht door de NMa vergroot. Het is voor andere groepsmaatschappijen van de groep waar een netbeheerder deel van uitmaakt overigens wel toegestaan om dergelijke activiteiten uit te voeren.

Om te voorkomen dat commerciële groepsactiviteiten ten koste gaan van investeringen in het net zijn er aanvullende bepalingen opgenomen in artikel 17 van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 10b van de Gaswet. Er mogen door de groep waartoe de netbeheerder behoort geen handelingen of activiteiten plaatsvinden die strijdig zijn met het belang van het beheer van het netwerk. Als strijdige handelingen worden in ieder geval aangemerkt het door de netbeheerder verstrekken van (zakelijke en persoonlijke) zekerheidsrechten ten behoeve van de financiering van groepsmaatschappijen of het aangaan van schulden voor groepsmaatschappijen behoudens voor zover dit gebeurt ten behoeve van het netbeheer. De NMa zal hier toezicht op houden. Hierbij wel aangetekend dat het derde lid, onderdeel a, van beide artikelen niet in werking zal treden per 1 juli 2008. Dit onderdeel zag oorspronkelijk op het netwerkbedrijf dat ontstond na splitsing. Aangezien de artikelen rondom het groepsverbod vooralsnog niet in werking treden, treedt dit onderdeel niet in werking.

Krachtens het vierde lid van artikel 17 Elektriciteitswet 1998 en 10b Gaswet dient de Minister van Economische Zaken de statuten van rechtspersonen, die met een regionale netbeheerder in een groep zijn verbonden, goed te keuren voor zover het betreft de daarin opgenomen doelstellingen van die rechtspersonen. Daarnaast kan de NMa voor overtreding van artikel 17 c.q. artikel 10b een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete opleggen.

Artikel 18a Elektriciteitswet 1998 en artikel 10e Gaswet

In de artikelen 18a van de Elektriciteitswet 1998 en 10e van de Gaswet is voorts de mogelijkheid gecreëerd om bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen aan het financieel beheer van het netbeheer. Het is de bedoeling een dergelijke AMvB te doen vaststellen. De te stellen regels zullen in ieder geval betrekking hebben op de kredietwaardigheid van de netbeheerder. Op grond van het tweede lid van deze artikelen heeft de netbeheerder de keuze of hij aan bepaalde concrete eisen voldoet of dat hij een verklaring aanvraagt bij een kredietbeoordelaar. Netbeheerders worden in de praktijk in toenemende mate gefinancierd met vreemd vermogen. Deze bepaling is opgenomen om te waarborgen dat de netbeheerder altijd over voldoende financiële middelen beschikt (minimumkredietwaardigheid) om zijn wettelijke taken uit te voeren. De NMa wordt hiermee ook in staat gesteld om de kredietwaardigheid van de netbeheerder nauwlettend te monitoren.

Overdracht beheer 110 en 150 kV netten aan TenneT

De overdracht van het beheer van de elektriciteitsnetten met een spanningsniveau van 110 en 150 kV van de regionale netbeheerders naar TenneT is nu een aangelegenheid tussen TenneT en de energiebedrijven. Op grond van artikel XIII, tweede lid, van de wet onafhankelijk netbeheer treedt deze bepaling met ingang van 1 januari 2008 in werking.

Vanzelfsprekend zal ik een vinger aan de pols houden middels contact met de betrokken partijen en de NMa.

(w.g.) mr. drs. J.G. Wijn
Minister van Economische Zaken